

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Венелин Шурéлов

преподавател в Национална художествена академия, София

относно дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен

Доктор

по професионално направление 2.3. Философия (Философия с преподаване на английски език)

Автор:

Снежанка Михайлова

Тема:

**ТЕАТЪР НА МИСЪЛТА:
ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ ФИЛОСОФИЯ, ТЕАТЪР И ПЪРФОРМАНС.**

Научен ръководител:

проф. дфн Правда Спасова

София, 2023

1. Данни за процедурата

Дисертационният труд напълно отговаря на Закона за РАСРБ и прилагането му във Софийски университет “Св. Климент Охридски”. През периода на осъществяване на дисертацията няма допуснати нарушения. Представените материали и документи от Снежанка Михайлова отговарят на необходимите изисквания. Посочените пет публикации са референтни на дисертацията. Спазени са всички срокове. Докторантът демонстрира сериозни компетенции и мотивация в процеса на създаване на дисертацията.

2. Характеристика на дисертационния труд

Обемът на дисертацията включва общо 168 страници. Структурата на дисертацията съдържа въведение, изложение в две части и заключение. Първа част се състои от пет глави, а втора част от четири. Библиографията обхваща 107 цитирани източници, както и допълнителни 9 с препратка към онлайн ресурси. В дисертацията са добавени 18 изображения.

Във въведението са изяснени целите и задачите на настоящето изследване, както и описание на труда с неговата актуалност и изложението на проблема. Представени са методологията и границите на изследването.

Авторът разгръща детайлно темата в двете части на изследването. На разположение на академичната общност е едно изчерпателно проучване, изследващо взаимовръзката на театъра, философията и сценичните изкуства. Фокусът е върху феминистките практики в Италия от края на 60-те до 90-те години на миналия век.

Важна отправна точка на дисертацията е да представи и изследва в дълбочина театъра не като спектакуларно събитие, а като методология на групови форми на мислене (*thinking-in-assembly*), като се фокусира върху примера на “второто поколение” в италианското феминистко движение 1970-1990 г. Настоящото проучване разглежда театъра като специфична философска практика, чрез изграждането на театрално мислене. Убедително е очертан като явление театър основно изграден от философски категории. Докторантът защитава тезата, че театърът е ситуация, в която се съхраняват човешките ценности и е форма на самоосъзнаване. Процесът е постоянно възникващ, самоактуализиращ се, флуиден, т.е., не е предмет или идентичност, а формиране в процес на обмен. Признава се централната роля на практиките за самоосъзнаване. Перформативният аспект на мисленето, предложен от тази дисертация, има фундаментални връзки с философията. Той се отнася до появяващия се трансформативен аспект, когато философията е свързана с опита и с разказа от първо лице. Театралното се разглежда като репетиция на автономно мислене, където създаването на езика е тясно свързан с живия опит, тялото и гласа, и преди всичко, с практиката на възникналите или възникващи взаимоотношения. Театърът като практика на мислене-в-група включва активно предефиниране на условията на съвременния творчески процес.

3. Основни приноси на дисертационния труд:

Дисертационният труд на Снежанка Михайлова има безспорни приноси в това да очертава зони на понятност, които ни помагат да се ориентираме в една сложна среда от примери, философски категории, активистки жестове и авторски концепции. Съществено за авторското изложение е определянето на мисленето като колективна практика в сценична ситуация. Солидна е аргументацията свързана с гласа и акустичното измерение на мисленето. А въпросът за припомнянето и възстановяването на отсъстващите гласове е централен за социалния дискурс на труда. Гласът в театъра не само като изразителен инструмент, част от инструментариума на актьора, но преди всичко като процес на възплъщение на мисленето. Експлозията на смисъла произтича от концептуализирането на мисленето като девокализиран логос.

Авторът защитава твърдението, че преминаването от сцената като представа към сцената като мислене-в-група, в която присъстват различни полета, ще ни позволи да регистрираме и признаем културната релевантност на богатите форми на взаимоотношения и практики и тяхното особено значение за справяне с кризите на настоящето. Проследява възникването и утвърждаването им като художествен процес и връзките им с други традиционни или нововъзникващи практики. В трудът е аргументирата тезата за преход от театралното мислене като представа към театралното мислене като етика. Активисткият заряд на дисертацията, социалната рефлексивност на изложените тези и цялостното адресиране към несправедливите системи са приносните елементи, които силно ме впечатляват.

Дисертацията предоставя достатъчно информация за бъдещи изследователски проекти на тези, които ще допринесат за още по-доброто познание и позициониране на този род художествени практики. Дисертационният труд е стойностно научно-теоретично изследване, с висока обществена и творческа значимост.

4. Заключение:

Намирам Снежанка Михайлова за усърден и креативен професионалист. Тя успешно е интегрирала богатството си от знания в амбициозен, тематично и структурно сложен проект, какъвто е нейният дисертационен труд. Впечатлен съм от големия обем работа, която е положена. Дисертацията е изчерпателна и представя най-емблематичните за конкретното изследване автори и примери. Работата е подкрепена от задълбочен изследователски апарат, изобилства от умело употребени терминология и референции. Подкрепям труда, структурата на дисертацията е логична и със специфична плътност заради личната посветеност на автора.

В заключение, препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на докторанта **Снежанка Михайлова** по професионално направление 2.3. „Философия“.

Проф. д-р Венелин Шурелов

София, 17. 09. 2023